

MÁRTONFI ATTILA

Egy magyar rímszótár terve

1. A magyar szótáriróadalommal foglalkozó értékezesek gyakorta, már-már közhelyszámba menően kiemelnek két fogyatékoságot. Ezek egyike az a tény, hogy hiányzik a régebbi szótárak rendszeres felülvizsgálata, átdolgozása (a kétnyelvű szótárak e tekintetben jobb megítélés alá eshetnek), az első frissített egynyelvű általános szótár a *Magyar értelmező kéziszótár* 2003-ban Pusztai Ferenc főszerkesztésében megjelent második kiadása volt. A másik megjegyzés arra szokott vonatkozni, hogy részben vagy egészben hiányoznak bizonyos speciális szótári műfajok a magyar szótárpiacról. Az alábbiakban egy ilyen hiány pótlására teszek javaslatot.

A magyar szótári bibliográfiák (SÁGI 1922; MAGAY 2004) mindössze négy olyan művet tartanak számon, amely rímszótárnak mondható. Ezek:

- VERSEGHY Ferenc, *A tiszta magyarság, avvagy a csinos magyar beszédre és helyes írásra vezérlő értekezések: Követi ezeket a cadentiák lajstroma, mellynek hasznát a filologusok és a poéták egyaránt vehetik.* Pest, Eggenberger József, 1805.
- SIMAI Kristóf, *Vég tagokra szedetett szótár, melly a magyar nyelven elő-forduló szavakat deákül ki-fejezve, az A. B. C.-nek szokott rendi szerént elő-adja I–II.* Buda, Magyar Királyi Universitas, 1809–1810.
- FÜREDI Ignác, *Magyar rím-szótár: Egyuttal kimerítő nyelvtani példatár két függelékkal. Tanulók, tanítók, verselők és nyelvészek használatára.* Bp., 1902.
- PAPP Ferenc (szerk.), *A magyar nyelv szövegmutató szótára.* Bp., Akadémiai Kiadó, 1969.

Amint az az alcímekből is kitetszik, ezek a változó terjedelmű szótárak elsősorban grammatikai célú használatra alkalmasak (Papp Ferenc szótára ment ezen cél megvalósításában a legtovább), továbbá esetleg verselgetők számára nyújtanak segítséget. (Bár ez utóbbi kétséges, két okból is: A magyar versben a sorzáró szóalakok igen gyakran toldalékosak, így a szavak szótári alakjának vége sok segítséget nem nyújt kellő rímfantáziával nem bíró verselő számára. Minthogy viszont a magyar rím elsősorban nem tiszta rím, hanem asszonánc, ez is akadályt jelent a rímpárok rendezett bemutatásában.)

Mindezen szótárak tehát verstörténeti elemzésekre alkalmatlanok. A fenti levezetés alapján megfogalmazott szótáriműfaj-hiány tehát a megvalósult, azaz az aktualizált rímek

szótára. Ez műfajilag a hagyományos rímszótár és az írói-költői szótárak között áll: adatól szótár, ellenben nem egyetlen életmű bemutatását tűzi ki célul.

2. Ünnepeztünk eddigi életművéhez méltó módon természetesen egy ilyen szótár elkészítése és publikálása is elképzelhetetlen robusztus számítógépes támogatás nélkül, jelenleg ugyanakkor még elképzelhetetlennek tartom, hogy ez a majdani szótár kizárólag elektronikus hordozón kerüljön a nyilvánosság elé. A megjelenés tehát papír- és elektronikus szótár együtteseként mutatkozik a legmegfelelőbbnek. A papírváltozat pusztán a szótári vázát adja, lehetőség szerint még kényelmesen forgatható méretben. Az elektronikus formátum nem pusztán szolgáltatja mindazt, amit a papírváltozat: lehetőséget ad arra is, hogy minden szócikk minden adata hipertextszerűen hozzáférést nyújtson az eredeti versszövegekhez.

Ezen túlmenően azonban egy dinamikus rendszer képes teljes magyar rímszótárt is megvalósítani (ez jelenthet valódi segítséget a rímfantáziátlan verselőnek), meglehetősen egyszerű ugyanis olyan programot írni, amely a bemeneti karakterlánc összes lehetséges rímpárját generálja. (Egy ilyen program két fő modulból állhat: 1. ARANY 1850 és SZÉPE 1969 alapján generálja a lehetséges, de a magyar nyelvben nem feltétlenül létező rímek körét; 2. egy morfológiai elemző segítségével kiszűri az elemezhetetlen, tehát – ideális elemzőt feltételezve – nem jól formált alakokat.)

3. A célnak, tehát a majdani kiadvány elképzelt vázlatának az ismertetése után rátérhetünk a „gyártási terv” részletezésére.

A számítógépes előállításához első lépésként legfontosabb egy megfelelő korpusz, azaz szövegtár megépítése. A korpuszsal szemben a következő (egymásnak részben ellentmondó) feltételeket kell támasztani:

1. átfogó metszetet adjon a magyar verstörténetből;
2. ezt életművek keresztülvágása nélkül tegye (tehát válogatott életműveket csak extrém esetben tartalmazzon; inkább az mérlegelendő, hogy egy adott szerzőnek helye van-e a korpuszban, vagy maradjon ki inkább teljesen);
3. a feldolgozott anyag ugyanakkor férjen bele egy, esetleg két papírkötetbe (ez nem pusztán a késztermék formátuma miatt fontos, hanem azért is, hogy ne állítsa a szótár készítőjét megvalósíthatatlanul nagy feladat elé – gyakori hiba a magyar szótártörténetben a túlvállalkozás);
4. a forrásként felhasznált anyag filológiailag megbízható legyen;
5. elfogadható idő alatt össze lehessen ugyanakkor állítani;
6. szerzői jogi szempontból ne legyen sérelmezhető a korpusz tartalma, különös tekintettel a hipertextes közreadásra.

Mindezen szempontok alapján optimumként első megközelítésben az rajzolódik ki, hogy a korpusz kiindulási pontját a *Verstár* '98 cédé jelentse. Mivel azonban ez mind forrásválasztását, mind rögzítését tekintve igen egyenetlen, elkerülhetetlennek látszik az

anyag ellenőrzése megbízható kiadások alapján, illetve néhány újabb szerző életművének felvétele (pl. a Digitális Irodalmi Akadémia, illetve a Magyar Elektronikus Könyvtár állományából, végső esetben célzott rögzítéssel).

4. A korpusz összeállítása után lehetséges a rímgyűjtés elvégzése, amiben mindenképpen a számítógépnek célszerű elsődleges szerepet biztosítani. (A feldolgozást egyszerűsítendő feltehetőleg érdemes korlátozni a bemutatandó rímállományt a sor végi rímek körére, bár a belső rímek elvben a fent említett filológiai ellenőrzéskor manuálisan megjelölhetők.)

A rímgyűjtést két eljárás kombinációjával lehet a leghatékonyabban megvalósítani. Az egyik ilyen eljárás az ARANY–SZÉPE-féle rímkritériumot kielégítő közeli sorvégek összegyűjtése és listába rendezése. Ez a módszer azonban régebbi verseknél (de még Petőfi alkalmanként *a-t o-val* rímeltető gyakorlatában is) figyelmen kívül fog hagyni bizonyos rímpárokat. Ezért szükséges egy második eljárás használata is, amely azonban csak kötöttebb, jobbára izostrofikus szerkezeteknél alkalmazható: a fenti eljárás eredménye alapján meg kell határozni a vers rímképletét, majd kigyűjteni az ennek a rímképletnek megfelelő, de a fenti szűrőn fennakadt rímgyanús párokat. Ez utóbbi gyűjtést mindenképpen emberi ellenőrzésnek kell alávetni, de az első listán is szükséges szűrőpróbaszerű tesztellenőrzéseket végezni annak hitelesítésére, hogy a gépi feldolgozás elegendően megbízható-e. (Ha az ellenőrzések közben tipikus hibás találatokra derül fény, ezek számát a gyűjtőprogram javításával, majd újrafuttatásával is lehet mérsékelni.)

A gépi generálással lényegében közvetlenül előállítható a majdani szótár XML-változata tehát, azon jobb esetben csak olvasószerkesztői-lektori feladatokat kell emberi erővel elvégezni.

5. Az áttekintő bemutatás után végezetül szólni kell a szótár építőköveinek, a szócikkeknek a szerkezetéről.

A megvalósult rímek szótárának főcímszói lexémák (ebből adódóan a betűrendes és nem az a tergo elrendezés látszik célszerűbbnek, hiszen utóbbi esetben a ragos alakok eltávolodnának az alapszótól). A szócikkfejből a kövér (esetleg egyben groteszk) szedésű lexémát világos szedéssel, zárójelben a szócikkben bemutatott adatok száma követi (szótári alak adatai + ragozott alakok adatai formában). A szócikkfejet új bekezdésekben az alcímszavak blokkjai követik. Az egyes alcímszók már szóalakok, félkövér szedéssel (a szótári alakkal megegyező szóalakot tilde helyettesíti), ezt zárójelben a velük alkotott rímek átlagos hossza követi (a rímterjedelem meghatározásában az egymásnak megfelelő magánhangzóké a döntő szerep), majd kettőspont után dőlt szedéssel a talált rímpárok kronologikus felsorolása (ha alak- vagy írásváltozataként szerepel az alcímszó, szögletes zárójel között azt is kiírjuk a rímcsoporthoz megfelelő helyére; bár lehet, hogy a hangtani következménnyel nem járó írásváltozatok ilyen rögzítése felesleges), valamint zárójelben, kisebb fokozattal a forráshivatkozás áll (ha egy műben ugyanaz a rímcsoporthoz több szór

előfordul, a forráshivatkozás után található erre vonatkozó jelölés). Az egyes alcímszók bekezdéseinek végén a szó hosszán túlnyúló rímek felsorolása található, itt a teljes rímelő egység dőlt-félkövér szedéssel vezeti be az adatokat. A szócikkek utalók zárják: egyrészt kurzív szedéssel az összetételi utótagról az összetételre, másrészt álló szedéssel a többszavas rímek tagjairól a megfelelő feltalálási helyre. (A többszavas rímeket és az összetételeket aszimmetrikus módon kezelné a szótár, ugyanis a besorolás alapjának a sorzáró szót teszi meg, a mai akadémiai helyesírást véve alapul.)

6. A fenti tervet illusztrálják a *szikla* szócsaládjának szócikkei. Ez természetesen nem tekinthető végleges változatnak, ugyanis megépült korpusz híján a feldolgozott anyagot a *Verstár '98* cédé jelentette (néhány apró javítással), a gyűjtés és a feldolgozás is manuális volt. E két tulajdonság természetesen a majdani szótárra nem lesz jellemző.

kőszikla (1+21)

~ (2): *titka* (Tompá: Halmon állók..., 1853)

kősziklába (2): *ajtajába* (Csokonai: [Az arany-sujtásos nadrág], 1798–1799); *lába*, [*kősziklába*] (Tompá: Szent László királyról, 1846)

kősziklában (2): *magában* (Csokonai: Az otahajta, 1795)

kősziklából (2,5): *fából* (Verseghy: A' Magyar Henriásról, 1787); *szivárgott* (Vajda: A jávorfa regéje, 1860)

kőszikláira (1): *pamlagára* (Petőfi: Vajda Péter halálára, 1846)

kősziklája (2): *példája*, *csudája* (Amade L.: Cseh országnak nagy fáklája..., 1755); *hazája*, *reája* (Csokonai: Az ekhóhoz [I.], 1796 e.) ; *hazája*, *reája* (Csokonai: Az ekhóhoz [II.], 1796)

kősziklájába (2): *hazába* (Csokonai: Horváth Ádámnak, 1792)

kőszikláján (2): *musikájánn*, *orgonájánn*, *claviatúrájánn*, [*kősziklájánn*] (Verseghy: Rikóti Mátyás I, 1804)

kősziklák (1): *tölgyfák* (Berzsenyi: Mulandóság, 1803 k.)

kősziklákat (2): *poétákat* (Csokonai: Lócsere, 1800); *találjátok* (Petőfi: János vitéz 20, 1844)

kőszikláknak (2): *fákat* (Csokonai ford.–Kleist: A tavasz, 1801–1802)

kősziklákon (2): *fákon* (Csokonai ford.–Kleist: A tavasz, 1801–1802); *pusztákon* (Kölcsey: Róza, 1814); *bársony* (Tompá: A tengerszem, 1850); *éjszakákon* (Vajda: A kiállhatatlan szép-ről, 1860)

kősziklán (1): *párnán* (Gyulai: Tisza-vidéki dalok III, 1890)

kősziklát (1): *bátorságát* (Arany J.: A Zrínyiászt népies kidolgozása I, 1855 k.)

Vö: fog₁, ver

kősziklafal (0+1)

kősziklafalak (2): *patak* (Berzsenyi: Az est, 1797–1802)

szikla (14+31)

~ (2): *virága* (?) (Kisfaludy K.: A két hajós, 1822–1826); *szikra* (Arany J.: Toldi szerelme XI/133, 1863–1879); *halikra* (Arany J.: A nagyidai cigányok III, 1851); *alakja* (Vajda: Béla királyfi VI, 1854); *volna* (Vajda: Visegrádon, 1855); *boritva* (Vajda: Az apagyilkos, 1860); *lábaidra* (Juhász Gy.: Kérdés, 1906); *szikra* (Kosztolányi ford.–Rilke: A fogoly, 1921); *síkra* (Kosztolányi ford.–Leconte de Lisle: A jaguár, 1921); *titka* (Dsida: Új Loreley-vers, 1926); **a szikla**: *csontjaikra* (Arany J.: A rodostói temető, 1848); *szakítja* (Kosztolányi ford.: Válás, 1931); **izzó szikla**: *szállongó szikra* (Vajda: Vasúton, 1885)

sziklába (2): *lába* (Arany J.: Toldi szerelme X/2, 1863–1879)

sziklából (2): *csapjából* (Kisfaludy S.: Somló 55, 1805); *gyomrából* (Kisfaludy S.: Micz bán 4, 1836); *odvából* (Csokonai ford.–Kleist: A tavasz, 1801–1802)

szikláiddal (1): *diadal* (Arany J.: Murány ostroma I, 1847)

sziklínál (2): *csinál* (Tompá: Tanács, 1860)

szikláira (2,25): *partyaira, vaskapuira, fiaira* (Ányos: Barcsay kapitánynak, 1778); *szállásira* (Uő: Gróf Eszterházi Pálnak pécsi püspökségre lett felemeltetését inneplő versek, 1781)

szikláival (2): *habjaival* (Kisfaludy S.: A kesergő szerelem IV/38, 1798); *vérital* (Kosztolányi ford.–Leconte de Lisle: A jaguár, 1921)

sziklája (1): *lakója* (Vajda: Az én szülőföldem, 1847)

sziklájához (2): *apánkhoz* (Petőfi: A táblabíró, 1847)

sziklájáig (2): *Sináig* (Csokonai ford.–Béze: A szarándok, 1796)

sziklájára (3,5): *kalibájára* (Uő: Egy fohászkodás, 1782); *várára* (Uő: Barcsaynak, 1782)

szikláját (2): *pusztáját* (Csokonai ford.–Bürger: Az utolsó szerencsétlenség, 1802–1803)

sziklák (2): *sírták* (Arany J.: A lantos, 1849)

sziklákat (2,17): *[sziklákot], tölgyfákat, kányákat, rókákat* (Verseghy: Rikóti Mátyás II, 1804); *láthat* (Arany J.: Murány ostroma I, 1847); *látok* (Babits: Az Isten és az ördög, 1933); *világnak* (Reményik: Boldog testvérünk, 1935)

sziklákon (2): *határon* (Gyulai: Erdély, 1847)

sziklákra (2): *fúvására* (Petőfi: Lehel vezér, 1848)

sziklán (1,6): *karján* (Kisfaludy K.: Zuárd, 1828–1829); *alján* (Gyulai: Erdély határán, 1851); *villám* (Vajda: Béla királyfi VI, 1854); *villám* (uő: Visegrádon, 1855); *ritkán* (Tompá: Emléklapok, 1856)

sziklát (2,5): *itt lát* (Kosztolányi ford.–Hugo: A költő szomorúsága, 1921); **büszke sziklát:** *dühébe szirkát* (Tompá: Gránit-szobor, 1847)

sziklával (2): *nyavalyával* (Verseghy: Tisztelete Marczibány István Úrnak és Hitvessének, 1806)

Vő.: *kőszikla*; ad₁, át, dob₁, felett, fok, ha₁, hit, is, nyom₁, reng, váll, van

sziklabástya (0+1)

sziklabástyán (2): *borostyán* (Babits ford.–Wilde: Charmides 2, 1911)

sziklabérc (1+1)

~ (2): *oltalma kész* (Tompá: Szent László királyról, 1846)

sziklabércek (2): *küszködének* (Tompá: Egy könyv olvasása közben, 1861)

Vő: felett

sziklabolt (2+1)

~ (1,67): *[szikla-bolt], lakás volt* (Kisfaludy S.: Tátika 18, 1805); *anya volt, drága holt, [szikla-bolt]* (Kosztolányi ford.–Wilde: Shelley sírja, 1921)

sziklaboltba (3): *kikapartam volna* (Arany J.: Toldi szerelme IX/59, 1863–1879)

sziklacsont (0+1)

sziklacsontok (3): *omlok, sziklahomlok* (Komjáthy: A getszemáni kertben, 1885–1888)

sziklacsúcs (0+1)

sziklacsúcsokon (2): *távozom* (Kosztolányi ford.–Leconte de Lisle: A jaguár, 1921)

szikladörgető (2+0)

~ (2): *elő, ébredő* (Kosztolányi: Húsvéti himnusz, 1908 – elő 2x)

sziklaél (1+1)

~ (1): *szél, [szikla-él]* (Tóth Á. ford.–Byron: Childe Harold indulása 12, 1917)

sziklaélen (2): *sötéten* (Reményik: Két fény között, 1927)

sziklafal (1+3)

~ (2): *magára vall* (Komjáthy: Csak töredék, 1877)

sziklafalak (2): *alatt* (Reményik: Viadukt, 1923)

sziklafalaknak (3): *hathat, gyökér-ujja a mag-nak* (Babits: Téli barlang, 1933)

sziklafalon (2): *malom* (Tóth Á. ford.–Wilde: A readingi fegyház balladája 3, 1919)

sziklafél (0+1)

sziklafélre (4): *tiszta névre* (Arany J.: Murány ostroma I, 1847)

sziklafészek (1+0)

~ (2): *félek* (Reményik: Kétféle fájdalom, 1924)

sziklafok (1+1)

~ (2,5): *[szikla-fok], roskadok, csillagok* (Kosztolányi: A csillagokhoz, 1907)

sziklafokon (1, 1): *tudom, úton* (Reményik: Irigység?, 1924)

sziklagát (4+0)

~ (2): *falát* (Vörösmarty: A forrás és a patak,

1845 – 2×); *hadát* (Arany J.: Keveháza, 1853); *csapnak át* (Kosztolányi ford.–Wille: Csönd, 1921)

sziklagörgeteg (1+0)

~ (1): *meg* (Arany J.: Magányban, 1861)

sziklahalom (0+1)

sziklahalma (2): *nyugalma* (Arany J.: Bolond Istók I, 1873)

sziklahasadék (0+1)

sziklahasadékban (3): [*szikla-hasadékban*], *kőpor-omladékban* (Kisfaludy S.: A kesergő szerelem VIII., 1798)

sziklahát (0+2)

sziklahátba (3): *pusztaságba* (Komjáthy: Repülj, dalom!, 1890)

sziklaháton (2): *szellemvilágom* (Komjáthy: Barátaimhoz, 1890)

sziklahatalom (1+0)

~ (4): [*szikla-hatalom*], *az Alakon* (Reményik: Márványtömb, 1920)

sziklaház (1+0)

~ (2): *csatáz* (Kosztolányi ford.–Wille: Csönd, 1921)

sziklahomlok (1+0)

~ (3): *omlok*, *sziklacsontok* (Komjáthy: A getszemáni kertben, 1885–1888)

sziklamaga (0+1)

sziklamagadat (2): [*szikla-magadat*], *szavad*, *árvaságodat* (Reményik: Excelsior!, 1925)

sziklamell (0+1)

sziklamellén (2): [*szikla-mellén*], *mellém* (Dsida: Psalmus Hungaricus, 1938)

sziklamoraj (1+0)

~ (1): *zaj* (József A.: Arany, 1929)

sziklaoltár (1+0)

~ (4): *mint a hó már* (Juhász Gy.: Izsák sírása, 1916)

sziklaorom (0+2)

sziklaormán (2): [*szikla-ormán*], *ilyenformán*

(Dsida: Hulló hajszálak elégiája, 1938)

sziklaormokon (1): [*szikla-ormokon*], *von* (Tompá: Előhang, 1853)

sziklaöl (1+0)

~ (2): [*szikla-öl*], *magasba föl* (Kosztolányi ford.–Fofanov: Néva, 1921)

sziklaösveny (0+3)

sziklaösvenyt (1): *ment* (Arany J.: Murány ostroma III, 1847)

sziklaösvenyen (1): *nehezen* (Arany J.: Murány ostroma II, 1847); *fogas kötelen* (Arany J.: Murány ostroma III, 1847)

sziklapadmaly (1+0)

~ (3): *fölmagasztal* (Komjáthy: Anyámhoz, 1881)

sziklapart (1+2)

~ (2): *facstart* (Dsida ford.–Heine: Lorelei, 1925)

sziklaparton (3): *csodának tartom* (Tóth Á.: Kitárom ablakom..., 1916)

sziklapartra (2): *símogatja* (Kosztolányi ford.–Po Csü-ji: Örülten dalolva a hegyek közt, 1931)

sziklarés (0+2)

sziklarésben (2): *hétben* (Vörösmarty: Csongor és Tünde IV, 1830)

sziklarózsa (1+0)

~ (3): *alóla* (Reményik: Szemeimet a hegyekre emelem, 1935)

sziklasír (0+1)

sziklasírba (3): *aratásra hívta* (Reményik: A boldog búzaszem, 1924)

sziklaszál (3+0)

~ (1,33): *viharja száll* (Tompá: Böszörményi Józsefnek, 1844); *áll* (Tompá: Cservena hora, 1851); *áll* (Móricz: Zrinyi, 1920)

sziklaszentszilárd (1+0)

~ (4): [*szikla-szent-szilárd*], *az égi bárd* (Dsida: Erdő..., 1925)

sziklaszív (0+1)

sziklaszívet (1): *többet* (Vajda: Két románc I, 1855)

sziklateher (1+0)~ (1): *el* (Gyulai: Az álmodó leány, 1864)**sziklatemplom** (0+1)**sziklatemplomokban** (3): *boldogabban* (Reményik: Reinkarnáció, 1918)**sziklatest** (0+1)**sziklatested** (3): *nyomodba lesnek, [sziklatested]* (Kosztolányi: A fekete asszonyhoz 6, 1905–1906)**sziklatető** (0+3)**sziklatetőn** (2): *[szikla-tetőn], remegőn* (Kosztolányi ford.–Goethe: Vándor éji dala, 1920)**sziklatetőre** (2): *dőre* (Petőfi: Szécsi Mária, 1847)**sziklatetőt** (2): *kövekre költ* (Arany J.: Az Alföld népéhez, 1848)**sziklatő** (1+0)~ (1): *hegytető* (Komjáthy ford.–Lenau: A magányos ivó III, 1892)**sziklatömb** (2+0)~ (1): *fönt* (Kosztolányi ford.–Wilde: Requiescat, 1921); *köszönt* (Reményik: Gellérthegy, 1925)**sziklatördelés** (0+1)**sziklatördelésben** (2): *dühében* (Reményik: Cyklops, 1920)**sziklaút** (1+0)~ (2): *arra jut* (Reményik: Redők egy arcon, 1918)**sziklavád** (1+0)~ (2): *[szikla-vád], dallamát* (Reményik: Rádióba mondom, 1935)**sziklavár** (3+2)~ (1,67): *pálya vár* (Garay: Szent László I/IV, 1851–1852); *ha jár* (Tompai: Oltárkö, 1846); *vár* (Kosztolányi ford.–Goethe: Faust, 1921)**sziklavárra** (2): *gátlatára* (Kisfaludy K.: Az álom, 1828–1829)**sziklavárral** (3): *turul madárral* (Arany J.: Stanza „Mátyás dalünnepe” eposzi kísérletből 9, 1855 e.)**Vő:** áll₁

IRODALOM

ARANY János, *Valami az asszonánról* = *Arany János prózai művei*, I, kiad. KERESZTURY Mária, Bp., Akadémiai, 1850/1962 (Arany János Összes Művei, 10), 213–217*A magyar szótárírodalom bibliográfiája*, szerk. MAGAY Tamás, Bp., Akadémiai, 2004 (Lexikográfiai Füzetek, 1)*A magyar szótárak és nyelvtanok könyvészete*, szerk. SÁGI István, Bp., Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1922 (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai, 18) [Részleges fakszimile MAGAY 2004 függelékeként.]SZÉPE György, *Nyelvészeti jegyzetek Arany Jánosnak „Valami az asszonánról” című tanulmányáról*, Magyar Nyelvőr 93(1969), 1–32.